

Fremsat den 28. februar 2019 af Karsten Hønge (SF) og Jacob Mark (SF)

Forslag til folketingsbeslutning om strafskærpelse m.m. over for trusler mod ytringsfriheden

Folketinget pålægger regeringen at fremsætte et lovforslag inden årets udgang, der skærper strafferammen i straffelovens § 266 om trusler fra indtil 2 års fængsel til indtil 4 års fængsel i sager, hvor truslen skyldes offerets tilknytning til eller frafald fra en religion, et meningsfællesskab eller en politisk overbevisning eller har til formål at forhindre offeret i at gøre brug af sin ytringsfrihed.

Folketinget pålægger endvidere regeringen at oprette en central forsknings- og efterforskningsenhed, der skal under-

søge stigningen i antallet af trusler, udvikle nye efterforskningsmetoder og bistå i selve efterforskningsarbejdet.

Sluttelig pålægger Folketinget regeringen at udvikle en plan for bedre myndighedshåndtering af ofre for trusler i samarbejde med politiet.

Bemærkninger til forslaget

Moderne trusler rettes ofte mod individers holdninger, udtalelser eller tilknytning til en bestemt politisk ideologi eller religion og er ganske enkelt blevet en del af vores offentlige kultur og samtale. Denne form for trusler er imidlertid ikke blot en trussel mod det enkelte menneske, men også mod hele samfundet som sådan. At true en fremmed til ikke at udtrykke en bestemt holdning eller at undlade at udtale sig kritisk om en bestemt religion er ikke blot en trussel mod den enkelte, men virker i praksis også som en trussel mod *alle*, der kunne påtænke at fremsætte en sådan ytring. Sådanne trusler hæmmer livsnerven i vores demokrati, fordi de har til formål at lukke munden på fritænkere og dissidenter.

Med digitaliseringen er antallet af anmeldelser af trusler eksploderet, og i 2018 nåede vi det højeste antal nogensinde målt i Danmark («Flere anmeldelser af vold og trusler», Nyt fra Danmarks Statistik, nr. 285, den 18. juli 2018). Internettet, og særlig de sociale medier har øget adgangen til at true andre dramatisk. At trusler i højere grad er blevet normaliseret, gør det svært for politiet at prioritere deres efterforskning, og trusler fremsættes ofte anonymt, hvilket yderligere besværliggør efterforskningen. Samtidig kan det være udfordrende at skille oprigtige trusler fra henkastede bemærkninger, hvilket øger kompleksiteten yderligere.

Eksemplerne på ofre for disse trusler er endeløse. Forfatteren Sara Omar har levet under politibeskyttelse, siden hun udgav sin roman »Dødevaskeren«, der er kritisk over for islam. Den tidligere politiker Özlem Cekic og nuværende folketingsmedlem Zenia Stampe er blevet truet, fordi de er positivt indstillet over for indvandring. Muslimen Halime Oguz oplevede efter sin medvirken i TV 2-dokumentaren »De forsvundne piger« daglige trusler på livet, og hun fik at vide, at man ville gøre skade på hendes datter, hvis hun ikke tav med sin kritik af traditionalistisk kultur. Kurt Westergaard, Flemming Rose, Pia Kjærsgaard og Johanne Schmidt-Nielsen – listen af eksempler på kendte folk, der er blevet truet for at sige deres mening, er lang.

Det er imidlertid ikke kun kendte personer og politikere, der lever med trusler. Det er stigende grad blevet normalt, at også ganske almindelige mennesker oplever at blive truet, hvis de blander sig i kontroversielle debatter. Det betyder, at det langt fra kun er den højtprofilerede debat mellem politikere og meningsdannere, der bliver ramt af den censurerende effekt – også den daglige samtale mellem mennesker er udsat for truslernes tyranni.

Truslerne kan komme alle steder fra: fra minoriteter mod enkeltpersoner, der forsøger at kritisere en specifik kultur, fra racister, som ønsker at true tilhængere af åbne grænser eller folk med en bestemt religiøs overbevisning, og fra religiøse samfund, som truer frafaldne.

Der er ingen tvivl om, hvad målet med disse trusler er: Det handler om at lukke munden på rebeller, dissidenter, fritænkere og offentlige stemmer. For hver Oguz, Rose eller Stampe, der vælger at betale prisen for at stå frem med kontroversielle synspunkter, er der utvivlsomt mange, der hol-

der mund, fordi de frygter for repressalier, og det antal vil kun stige, så længe problemet vokser og står upåtalet hen. Samfundsdebatten frarøves disse helt nødvendige bidrag til debatten, fordi folk af frygt for at blive mål for truslerne undlader at udtale sig.

Det kan et demokratisk samfund ikke bære. Vores samfund trives med uenighed og er dybt afhængigt af, at den offentlige samtale foregår bramfrit og oprigtigt. Når den nye platform, som sociale medier udgør, afstedkommer flere trusler, må svaret derfor være mere tidssvarende lovgivning, der med en forhøjelse af strafferammen tydeliggør, at trusler mod ytringsfriheden ikke accepteres.

Ifølge straffelovens § 81 vil det allerede i dag indgå som en skærpende omstændighed ved strafudmåling, hvis en strafbar trussel har baggrund i den forurettedes lovlige ytringer i den offentlige debat eller andres etniske oprindelse, tro, seksuelle orientering el.lign. Forslagsstillerne finder imidlertid, at straffen for sådanne trusler bør skærpes yderligere ved at forhøje strafferammen og dermed straffens størrelse.

Der er nemlig forskel på en individualiseret trussel, der rettes mod et menneske, og en generaliseret trussel, der indirekte rettes mod andre, der måtte mene det samme. Det er naturligvis i sig selv en kriminell handling at true et menneske, men forslagsstillerne anser det som en yderligere, skærpende omstændighed, når truslen er rettet mod offerets brug af sin ytringsfrihed eller tilknytning til et bestemt meningsfællesskab eller religion. Trusler, der har som formål at gøre folk tavse, har nemlig ikke udelukkende konsekvenser for den pågældende, men for hele samfundet. Når nogen trues på livet for en bestemt ytring, er det samtidig et klart signal om, at alle, der har til hensigt at komme med lignende ytringer, kan forvente en lignende behandling.

Dermed får disse trusler en censurerende effekt på debatten som helhed.

Vi kan ikke fortsætte med at vifte disse angreb af som internettets harmløse kloakslam. Hvis vi vil bevare en offentlig debat, hvor der er plads til, at alle kan udtale sig uden frygt, må vi sætte målet ind. Det handler om at vise, at det danske fællesskab ikke accepterer, at den offentlige samtale trues til tavshed. Men det er en balancegang, for når man lovgiver mod ord, som trusler i sidste ende er, skal alle hensyn til bevarelse af ytringsfriheden overholdes. Derfor skal indsatsen være præcis og ramme dem, der forsøger at true mennesker til at tie stille, mens vi samtidig undgår indførelsen af et sprogpolti.

Det er dog ikke tilstrækkeligt at slå hårdere ned på trusler ved at omlægge politiets efterforskningsindsats og forhøje strafferammen. Måske endnu vigtigere er det, at det stigende antal ofre for trusler får den tilstrækkelige hjælp. Trusler kan få dybe konsekvenser for ofrenes mentale velvære, og problemet har nået et omfang, som betyder, at der er behov for en særskilt myndighedsplan for, hvordan ofre for trusler behandles både i deres første møde med myndighederne og

også på længere sigt, så et offer ikke oplever at stå alene med sin oplevelse uden at få den nødvendige hjælp.

Forslagsstillerne ønsker med dette forslag at imødekomme samtlige af de ovennævnte problemstillinger. Forslaget er formuleret i samarbejde med flere foreninger og videnspersoner på området. Hvis forslaget vedtages, pålægges regeringen inden årets udgang at fremsætte et lovforslag, der indfører en tilføjelse til straffelovens § 266, som indeholder en fordobling af den nuværende strafferamme fra maksimalt 2 til maksimalt 4 års fængsel, såfremt truslen skyldes offerets tilknytning til eller frafald fra en religion, et menings-

fællesskab eller en politisk overbevisning eller har til formål at forhindre offeret i at gøre brug af sin ytringsfrihed. Hertil pålægges regeringen i samarbejde med politiet at iværksætte opbygningen af en central forsknings- og efterforskningsenhed på området på en måde, som politiet selv finder meningsfuld, gerne med inddragelse af perspektiver fra Center for Cybersikkerhed. Sluttelig pålægges regeringen i samarbejde med politiet at udvikle en plan for bedre myndigheds håndtering af ofre for trusler.

Skriftlig fremsættelse

Karsten Hønge (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om strafskærpelse m.m. over for trusler mod ytringsfriheden.

(Beslutningsforslag nr. B 113)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.